

اصول و مبانی معماری و شهرسازی

(منطبق با سرفصل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری)

تدوین و گردآوری:

سید معین موسوی ندوشن
محسن صانعی

سرشناسه	موسوی ندوشن، سیدمعین، ۱۳۵۸ -، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	اصول و مبانی معماری و شهرسازی / تدوین و گردآوری سیدمعین موسوی ندوشن، محسن صانعی.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه فنی و حرفه‌ای، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۳۰۷ ص.: مصور.
شابک	978-600-8820-64-2
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	معماری
موضوع	Architecture
موضوع	معماری -- طرح و نقشه
موضوع	Architecture -- Designs and plans
موضوع	شهرسازی
موضوع	City planning
موضوع	شهرسازی -- طرح و برنامه‌ریزی
موضوع	City planning - Design
شناسه افزوده	صانعی، محسن، ۳۷ -، گردآورنده
شناسه افزوده	دانشگاه فنی و حرفه‌ای
شناسه افزوده	Technical and Vocational University
رده بندی کنگره	NA۲۵۰۰
رده بندی دیویی	۷۲۰/۱
شماره کتابشناسی ملی	۵۸۷۸۷۰۵

عنوان کتاب	اصول و مبانی معماری و شهرسازی
تدوین و گردآوری	سید معین موسوی ندوشن / محسن صانعی
ناشر	دانشگاه فنی و حرفه‌ای
سال و نوبت چاپ	۱۳۹۸ / چاپ اول
شمارگان	۵۰۰ جلد
قیمت	۳۵،۰۰۰ تومان
شابک	ISBN: 978-600-8820-64-2 ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۲۰-۶۴-۲

کلیه حقوق این اثر برای مؤلفین و دانشگاه فنی و حرفه‌ای محفوظ است.

آدرس: تهران میدان ونک خیابان برزیل شرقی پلاک ۴ - تلفن: ۲۱-۴۲۳۵۰۰۰۰

پست الکترونیک: Entesharat@tvu.ac.ir، وب سایت: Tvu.ac.ir

دانشگاه فنی و حرفه‌ای

فهرست:

۱	تعریف کلی از هنر	۱-۱
۳	معنای کلاسیک هنر	۱-۱
۵	تقسیم‌بندی هنر	۲-۱
۷	اجتماع و فرهنگ و معماری	۲
۷	جامه	۱-۲
۱۰	فرهنگ	۲-۲
۱۱	مفهوم فرهنگ از دیدگاه نظریه پردازان مطرح	۱-۲-۲
۱۲	خصوصیات اساسی فرهنگ	۲-۲-۲
۱۳	فرهنگ سخا افزا و فرهنگ نرم افزاری	۳-۲-۲
۱۴	کارکردهای فرهنگ	۴-۲-۲
۱۴	خاستگاه فرهنگ	۵-۲-۲
۱۵	ارتباط میان فرهنگ، معماری و طراحی	۳-۲
۱۹	تمدن	۳
۲۱	رابطه بین تمدن و فرهنگ	۱-۳
۲۳	فرهنگ و تمدن در طول زمان	۲-۳
۲۴	فرهنگ و تمدن و ارتباط آن با معماری	۳-۳
۲۵	سنت	۴
۲۷	زیبایی و زیبایی‌شناسی	۵
۲۹	قوانین عام زیبایی‌شناسی	۱-۵
۲۹	معیارهای اصلی زیبایی در معماری	۲-۵
۳۵	مکتب	۶
۳۵	مکاتب هنری و معماری	۱-۶
۳۵	مکتب تاریخی	۲-۶
۳۷	سبک	۷

۳۸.....	تفاوت میان مکتب و سبک.....	۱-۷
۳۹.....	برخی سبک‌ها و مکاتب معماری جهان.....	۸
۳۹.....	معماری کلاسیک.....	۱-۸
۳۹.....	معماری گوتیک.....	۲-۸
۴۰.....	معماری باروک.....	۳-۸
۴۱.....	معماری روکوکو.....	۴-۸
۴۱.....	معماری ایرانی.....	۵-۸
۴۲.....	معماری جهان اسلام.....	۶-۸
۴۲.....	معماری چینی.....	۷-۸
۴۳.....	معماری هندی.....	۸-۸
۴۳.....	مکتب بعلبک.....	۹-۸
۴۴.....	مکتب سلیمانیه.....	۱۰-۸
۴۵.....	معماری مدرن.....	۱۱-۸
۴۶.....	معماری نئومدرن (نیو مدرن).....	۱۲-۸
۴۷.....	معماری پُست‌مدرن.....	۱۳-۸
۴۸.....	تندیس‌گرایی.....	۱۴-۸
۴۹.....	ساخت‌گرایی.....	۱۵-۸
۵۰.....	ساختمان‌شکنی (دکانستراکشن).....	۱۶-۸
۵۱.....	معماری مینیمالیسم.....	۱۷-۸
۵۲.....	معماری پرش کیهانی (غیرخطی).....	۱۸-۸
۵۳.....	نامکان (معماری سوپر مدرن).....	۱۹-۸
۵۴.....	معماری ارگانیک.....	۲۰-۸
۵۵.....	معماری زیست فنی یا معماری بیونیک.....	۲۱-۸
۵۵.....	معماری پایدار.....	۲۲-۸
۵۷.....	صرفه‌جویی در منابع.....	۱-۲۲-۸
۵۷.....	مرحله طراحی برای بازگشت به چرخه زندگی.....	۲-۲۲-۸
۵۸.....	مرحله طراحی برای انسان.....	۳-۲۲-۸
۵۸.....	معماری پایدار و شاخص‌های آن.....	۴-۲۲-۸
۶۳.....	مفاهیم و شالوده سنتی در معماری ایران.....	۹

۶۴.....	هماهنگی در اجزاء و کل.....	۱-۹
۶۴.....	رنگ.....	۲-۹
۶۴.....	عامل نور.....	۳-۹
۶۵.....	عامل آب.....	۴-۹
۶۶.....	اصل سلسله‌مراتب.....	۵-۹
۶۷.....	اصل نظم.....	۶-۹
۶۷.....	اصل تقارن.....	۷-۹
۶۸.....	اصل مقیاس و تناسب.....	۸-۹
۶۸.....	اصل باین فضایی (تضاد).....	۹-۹
۶۹.....	حس وحدت.....	۱۰-۹
۷۱.....	شیوه‌ها، معماری ایرانی.....	۱۰
۷۲.....	آثار مهم تمدن ایلام.....	۱-۱۰
۷۲.....	آثار تمدن ماد.....	۲-۱۰
۷۳.....	هخامنشیان.....	۳-۱۰
۷۴.....	تمدن اشکانیان (پارت‌ها).....	۴-۱۰
۷۵.....	تمدن ساسانیان.....	۵-۱۰
۷۵.....	شیوه‌های معماری ایران در دوران اسلامی.....	۶-۱۰
۷۵.....	شیوه خراسانی.....	۱-۶-۱۰
۷۶.....	شیوه رازی.....	۲-۶-۱۰
۷۷.....	شیوه آذری.....	۳-۶-۱۰
۷۹.....	شیوه اصفهانی.....	۴-۶-۱۰
۸۰.....	اصول معماری ایرانی.....	۷-۱۰
۸۰.....	درون‌گرایی.....	۱-۷-۱۰
۸۱.....	پرهیز از بیهودگی.....	۲-۷-۱۰
۸۲.....	مردم‌واری.....	۳-۷-۱۰
۸۲.....	خودبسندگی.....	۴-۷-۱۰
۸۳.....	نیارش.....	۵-۷-۱۰
۸۳.....	تعریف و مفهوم معماری اسلامی.....	۸-۱۰
۸۴.....	کاربرد بناها در معماری اسلامی-ایرانی.....	۹-۱۰
۸۵.....	مساجد.....	۱-۹-۱۰

۸۶.....	مدارس.....	۲-۹-۱۰
۸۶.....	آرامگاه‌ها و زیارتگاه‌ها.....	۳-۹-۱۰
۸۷.....	حسینیه‌ها، تکایا و مصلایا.....	۴-۹-۱۰
۸۷.....	پل‌ها.....	۵-۹-۱۰
۸۸.....	کاخ‌ها.....	۶-۹-۱۰
۸۸.....	کاروانسراها.....	۷-۹-۱۰
۸۹.....	حمام‌ها.....	۸-۹-۱۰
۹۰.....	قلعه‌ها.....	۹-۹-۱۰
۹۱.....	آب‌انبارها.....	۱۰-۹-۱۰
۹۲.....	بازارها.....	۱-۱۰-۱۰
۹۴.....	عناصر تشکیل دهنده معماری در دوره اسلامی.....	۱-۱۰-۱۰
۹۴.....	میانسا.....	۱-۱۰-۱۰
۹۴.....	ایوان.....	۲-۱۰-۱۰
۹۵.....	رواق.....	۳-۱۰-۱۰
۹۵.....	گنبد.....	۴-۱۰-۱۰
۹۶.....	شبستان ستون‌دار.....	۵-۱۰-۱۰
۹۶.....	چهار صفت.....	۶-۱۰-۱۰
۹۷.....	حجره.....	۷-۱۰-۱۰
۹۷.....	مناره.....	۸-۱۰-۱۰
۹۸.....	بادگیر.....	۹-۱۰-۱۰
۹۹.....	پله.....	۱۰-۱۰-۱۰
۹۹.....	سرداب‌ها.....	۱۱-۱۰-۱۰
۱۰۰.....	روش‌های ساخت و تزئین در معماری اسلامی.....	۱۱-۱۰
۱۰۲.....	مضامین ساختمانی به کاررفته در معماری اسلامی.....	۱۲-۱۰
۱۰۵.....	مبانی نظری و معنای معماری.....	۱۱
۱۰۶.....	معنای معماری.....	۱-۱۱
۱۰۹.....	تعریف‌های معماری بر پایه فضا.....	۲-۱۱
۱۱۱.....	طراحی معماری.....	۱۲
۱۱۲.....	ابعاد مختلف در طراحی.....	۱-۱۲

عوامل مؤثر در طراحی معماری.....	۱۱۳	۱۳
شناخت کاربری‌ها در معماری.....	۱۱۵	۱-۱۳
مفاهیم اساسی در طراحی معماری.....	۱۱۵	۲-۱۳
بررسی فضا در معماری.....	۱۱۵	۱-۲-۱۳
سلسله‌مراتب فضا در معماری و طراحی شهری.....	۱۲۰	۳-۱۳
فضا و زمان.....	۱۲۲	۴-۱۳
فرم و خلق فضا.....	۱۲۳	۵-۱۳
انتخاب فرم.....	۱۲۵	۶-۱۳
احساس فرم.....	۱۲۵	۷-۱۳
درک یک فرم در کنار فرم‌های دیگر.....	۱۲۸	۸-۱۳
از ایده تا فرم.....	۱۲۹	۹-۱۳
عملکرد در معماری.....	۱۳۳	۱۴
فرم از کدام عملکرد پیروی می‌کند؟.....	۱۳۵	۱-۱۴
کانسپت.....	۱۳۷-۱۵	۱۵
کانسپت‌ها و ایده‌ها.....	۱۳۷-۱۵	۱-۱۵
کانسپت‌ها و طراحی معماری.....	۱۳۸-۱۵	۲-۱۵
مفهوم کانسیچوال.....	۱۴۰-۱۵	۳-۱۵
چند نمونه از کانسیچوال آرت (هنر مفهومی).....	۱۴۱-۱۵	۴-۱۵
سلسله‌مراتب کانسپت.....	۱۴۳-۱۵	۵-۱۵
انواع پنج‌گانه کانسپت.....	۱۴۴-۱۵	۶-۱۵
کانسپت قیاسی.....	۱۴۵-۱۵	۱-۶-۱۵
کانسپت استعاری.....	۱۴۵-۱۵	۲-۶-۱۵
کانسپت جوهری.....	۱۴۵-۱۵	۳-۶-۱۵
کانسپت حل مسئله (برنامه‌ای).....	۱۴۶-۱۵	۴-۶-۱۵
کانسپت ایدئال‌ها.....	۱۴۶-۱۵	۵-۶-۱۵
خلاقیت در معماری.....	۱۴۹	۱۶
مدولار، ابزاری مهم در معماری مدرن.....	۱۵۱	۱۷
بازتاب ملزومات و مجموعه عوامل مؤثر بر شکل‌گیری فضاها.....	۱۵۳	۱-۱۷

تأثیر نوع استفاده از فضا و اثاث در طراحی.....	۱۵۴	۲-۱۷
رویکرد مدولار و پیش ساختگی در مسکن انعطاف پذیر.....	۱۵۵	۳-۱۷
مزایای انعطاف پذیری در مسکن.....	۱۵۵	۱-۳-۱۷
انعطاف پذیری در مسکن از منظر کاربر.....	۱۵۵	۲-۳-۱۷
انعطاف پذیری مسکن از منظر طراحی با ساخت وسازهای نوآورانه:.....	۱۵۸	۳-۳-۱۷
صنعت پیش ساختگی و مدولار.....	۱۵۹	۴-۱۷
مزایای صنعت پیش ساختگی و مدولار.....	۱۶۱	۱-۴-۱۷
مقررات مرتبط با طراحی خانه های مسکونی.....	۱۶۳	۱۸
ساختمان های مسکونی.....	۱۶۳	۱-۱۸
زمین، ساختمان و نحوه استقرار بنا.....	۱۶۴	۲-۱۸
قرار گرفتن ساختمان در زمین.....	۱۶۴	۳-۱۸
تراز ساختمان نسبت به زمین.....	۱۶۵	۴-۱۸
ساختمان رز جزاس.....	۱۶۹	۱۹
دیوارها، سقف ها و درن ها.....	۱۶۹	۱-۱۹
بام ها.....	۱۶۹	۲-۱۹
پله ها، راه پله ها، پله های فرار، ورودی، راهرو ها، گذرها، رمپ ها و جان پناه ها.....	۱۷۰	۳-۱۹
آسانسورها.....	۱۷۱	۴-۱۹
درها، پنجره ها.....	۱۷۲	۵-۱۹
نمای ساختمان.....	۱۷۲	۶-۱۹
پیش آمدگی در معابر عمومی.....	۱۷۲	۷-۱۹
فضاهای داخلی بنا و تأسیسات ویژه.....	۱۷۷	۲۰
فضای اقامت.....	۱۷۷	۱-۲۰
فضای اشتغال.....	۱۷۷	۲-۲۰
فضای تجمع.....	۱۷۸	۳-۲۰
فضای انبار.....	۱۷۸	۴-۲۰
آشپزخانه.....	۱۷۹	۵-۲۰
توالت و حمام.....	۱۷۹	۶-۲۰

۱۷۹.....	فضاهای نیمه باز ساختمان.....	۷-۲۰
۱۸۰.....	فضاهای محل توقف خودرو.....	۸-۲۰
۱۸۱.....	انواع توقفگاه های خودرو.....	۱-۸-۲۰
۱۸۲.....	ارتفاع توقفگاه ها.....	۲-۸-۲۰
۱۸۲.....	ابعاد و مساحت محل های توقف خودرو.....	۳-۸-۲۰
۱۸۲.....	فضای نصب کنتورها.....	۹-۲۰
۱۸۳.....	فضای موتورخانه.....	۱۰-۲۰
۱۸۵.....	ابعاد الزامی در محیط داخلی بنا.....	۲۱
۱۸۵.....	مذاقلا، بعد و سطح زیربنای الزامی فضاها.....	۱-۲۱
۱۸۶.....	حداقل ارتفاع الزامی و غیر سر گیر فضاها.....	۲-۲۱
۱۸۷.....	الزامات محیط داخلی به لحاظ تأمین نور.....	۲۲
۱۸۷.....	تأمین نور طبیعی.....	۱-۲۲
۱۸۷.....	نورگیرهای سقفی.....	۲-۲۲
۱۸۷.....	محفظه آفتاب گیر.....	۳-۲۲
۱۸۹.....	الزامات محیط داخلی بنا به لحاظ تهویه.....	۲۳
۱۸۹.....	تهویه طبیعی.....	۱-۲۳
۱۹۱.....	الزامات طراحی جهت ناتوانان جسمی-حرکتی.....	۲۴
۱۹۳.....	مبانی و روش های طراحی شهری.....	۲۵
۱۹۳.....	شهر چیست؟.....	۱-۲۵
۱۹۴.....	طراحی شهری.....	۲-۲۵
۱۹۵.....	خصوصیات طراحی شهری.....	۱-۲-۲۵
۱۹۵.....	رابطه علم اقتصاد و شهرسازی.....	۳-۲۵
۱۹۶.....	شهرسازی، جامعه شناسی و مردم شناسی.....	۴-۲۵
۱۹۷.....	انواع طرح های توسعه شهری در ایران.....	۲۶
۱۹۷.....	طرح جامع شهری.....	۱-۲۶
۱۹۸.....	دلایل عدم تحقق اهداف طرح های جامع.....	۱-۱-۲۶

۱۹۹.....	طرح تفصیلی شهری	۲-۲۶
۲۰۰.....	طرح آماده‌سازی زمین	۳-۲۶
۲۰۱.....	طرح جامع شهرستان (طرح جامع ناحیه‌ای)	۴-۲۶
۲۰۲.....	طرح جامع حمل‌ونقل شهری	۵-۲۶
۲۰۲.....	طرح بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده	۶-۲۶
۲۰۵.....	انواع سازمان فضایی و شکل شهر	۲۷
۲۰۵.....	شکل آشفته یا ارگونومیک	۱-۲۷
۲۰۵.....	شکل شعاعی یا قطاعی	۲-۲۷
۲۰۷.....	شهر ستاره‌ای	۳-۲۷
۲۰۸.....	شهر شطرنجی منظم	۴-۲۷
۲۰۹.....	شهر شعاعی	۵-۲۷
۲۰۹.....	شهر حلقه‌ای (اولی)	۶-۲۷
۲۰۹.....	شهر مرکزی	۷-۲۷
۲۱۰.....	شهر اقماری	۸-۲۷
۲۱۰.....	شبکه چندمرکزی یا چند منطقه‌ای	۹-۲۷
۲۱۱.....	شکل شهری مبتنی بر سیستم حمل‌ونقل	۱۰-۲۷
۲۱۱.....	علل و چرایی بررسی شکل شهر	۱۱-۲۷
۲۱۳.....	فضا و فضای شهری	۲۸
۲۱۳.....	مفاهیم فضاهای شهری و انواع آن	۱-۲۸
۲۱۴.....	نرم فضا	۲-۲۸
۲۱۴.....	سخت فضا	۳-۲۸
۲۱۵.....	تحلیل گونه شناختی (هال) از فضاهای شهری	۴-۲۸
۲۱۵.....	نوع دیگری از تقسیم‌بندی فضاهای شهری	۵-۲۸
۲۱۵.....	ورودی	۱-۵-۲۸
۲۱۶.....	گره	۲-۵-۲۸
۲۲۰.....	مسیر	۳-۸-۲۵
۲۲۳.....	لبه آب	۴-۵-۲۸
۲۲۶.....	پله	۵-۵-۲۸

۲۲۹.....	درک مفهوم فضاهای شهری و انواع آن.....	۲۹
۲۲۹.....	شاخص‌های پاسخ‌دهندگی محیط و فضای شهری.....	۱-۲۹
۲۲۹.....	نفوذپذیری.....	۱-۱-۲۹
۲۳۰.....	خوانایی در فضا.....	۲-۱-۲۹
۲۳۰.....	گوناگونی و کاربری‌های مختلط.....	۳-۱-۲۹
۲۳۰.....	انعطاف‌پذیری.....	۴-۱-۲۹
۲۳۰.....	تناسبات بصری.....	۵-۱-۲۹
۲۳۱.....	غنی‌حسی.....	۶-۱-۲۹
۲۳۱.....	تأثیر.....	۷-۱-۲۹
۲۳۱.....	مفهوم کمیت و کیفیت فضاهای شهری.....	۲-۲۹
۲۳۱.....	عوامل مؤثر در کیفیت فضاهای شهری.....	۳-۲۹
۲۳۱.....	وحدت.....	۱-۳-۲۹
۲۳۲.....	هویت.....	۲-۳-۲۹
۲۳۲.....	هماهنگی.....	۳-۳-۲۹
۲۳۲.....	نظم.....	۴-۳-۲۹
۲۳۳.....	ماندگاری.....	۵-۳-۲۹
۲۳۳.....	پایداری.....	۶-۳-۲۹
۲۳۳.....	تغییرپذیری.....	۷-۳-۲۹
۲۳۴.....	چهارعنصر اساسی در فضای شهری.....	۴-۲۹
۲۳۴.....	ساکنان یا عابران.....	۱-۴-۲۹
۲۳۴.....	عناصر انسان‌ساخت.....	۲-۴-۲۹
۲۳۵.....	روابط.....	۳-۴-۲۹
۲۳۵.....	زمان.....	۴-۴-۲۹
۲۳۷.....	روش‌های ارزیابی کاربری‌های شهری.....	۳۰
۲۳۹.....	اصول طراحی فضاهای شهری.....	۳۱
۲۳۹.....	اصل پیوستگی فضایی.....	۱-۳۱
۲۴۰.....	اصل هم‌پیوندی عناصر شهری و واحدهای مسکونی.....	۲-۳۱
۲۴۰.....	اصل محصور کردن فضا یا محصوریت.....	۱-۲-۳۱
۲۴۰.....	اصل مقیاس و تناسب.....	۲-۲-۳۱

۲۴۱.....	اصل فضاهای متباین.....	۳-۲-۳۱
۲۴۱.....	اصل قلمرو.....	۴-۲-۳۱
۲۴۱.....	اصل ترکیب (کمپوزیسیون).....	۵-۲-۳۲
۲۴۳.....	ویژگی‌های کالبدی و عملکردی در فضاهای شهری.....	۳۲
۲۴۳.....	عوامل کیفی در میادین شهری.....	۱-۳۲
۲۴۳.....	هویت.....	۱-۱-۳۲
۲۴۴.....	سرزندگی.....	۲-۱-۳۲
۲۴۴.....	انعطاف.....	۳-۱-۳۲
۲۴۵.....	امنیت.....	۴-۱-۳۲
۲۴۶.....	سکون در میدان شهری.....	۵-۱-۳۲
۲۴۷.....	تقسیم بندی میدان‌ها از دیدگاه آقای کریر.....	۲-۳۲
۲۴۷.....	کارکردها.....	۳-۳۲
۲۴۸.....	مؤلفه‌های مؤثر بر مللویت ادراک فضایی میدان شهر.....	۴-۳۲
۲۴۹.....	محصوریت مابین.....	۱-۴-۳۲
۲۵۰.....	شکل میدان‌ها.....	۲-۴-۳۲
۲۵۰.....	تعیین فضایی.....	۳-۴-۳۲
۲۵۱.....	اندازه و ابعاد.....	۴-۴-۳۲
۲۵۱.....	یکپارچگی.....	۵-۴-۳۲
۲۵۲.....	بدنه و نما.....	۶-۴-۳۲
۲۵۳.....	کف سازی و ایجاد الگوهای حرکتی متفاوتی برای افراد.....	۷-۴-۳۲
۲۵۳.....	عوامل کیفی در مسیرها و خیابان‌های شهری.....	۵-۳۲
۲۵۴.....	نقش و جایگاه خیابان در طراحی شهری.....	۶-۳۲
۲۵۶.....	توقعات موردی از خیابان شهری.....	۷-۳۲
۲۵۶.....	سرزندگی.....	۱-۷-۳۲
۲۵۷.....	انعطاف.....	۲-۷-۳۲
۲۵۷.....	خاطره‌انگیزی.....	۳-۷-۳۲
۲۵۸.....	ایمنی.....	۴-۷-۳۲
۲۵۹.....	توقعات موردی از پیاده راه.....	۸-۳۲
۲۵۹.....	سرزندگی در پیاده راه.....	۱-۸-۳۲

۲۶۰	نفوذپذیری در پیاده راه	۲-۸-۳۲
۲۶۱	انعطاف در پیاده راه شهری	۳-۸-۳۲
۲۶۱	ایمنی در پیاده راه شهری	۴-۸-۳۲
۲۶۲	سلسله مراتب معابر	۹-۳۲
۲۶۳	راه‌های شریانی درجه ۱	۱۰-۳۲
۲۶۵	شریانی درجه ۲	۱۱-۳۲
۲۶۶	خیابان محلی	۱۲-۳۲
۲۶۹	تأثیر اقلیم در طراحی شهری	۳۳
۲۶۹	سیاست اقلیمی در جهان	۱-۳۳
۲۷۰	تقسیمات اقلیم در ایران	۲-۳۳
۲۷۱	شهرسازی در اقلیم‌های مختلف	۳-۳۳
۲۷۳	ضوابط و الگوهای طراحی شهری	۳۴
۲۷۳	ضوابط طراحی بدنه و نما	۱-۳۴
۲۷۳	اجزای تشکیل‌دهنده نما	۱-۱-۳۴
۲۷۴	نکاتی درباره طراحی نما (بازشوها، سالج، سایبان، ویتترین)	۲-۱-۳۴
۲۷۶	خطوط نمای جداره‌ها	۳-۱-۳۴
۲۷۶	ضوابط طراحی عرض قطعات	۲-۳۴
۲۷۷	ضوابط طراحی کف	۳-۳۴
۲۷۷	راهنماهای طراحی کف‌سازی پیاده‌رو	۱-۳-۳۴
۲۸۱	راهنماهای طراحی مبلمان شهری	۴-۳۴
۲۸۴	راهنماهای طراحی کاشت گیاهی و درختان	۵-۳۴
۲۸۷	فهرست اشکال	

درس اصول و مبانی معماری و شهرسازی جهت آشنایی دانشجویان رشته عمران (مقطع کاردانی و کارشناسی) با رشته معماری و وظایف معمار در سرفصل درسی ایشان قرار داده شده است.

تئوری‌ها و مفاهیم اصلی در معماری، پرداختن به نقش و وظایف معمار در جامعه، شناخت انواع عملکردها در معماری و بررسی روابط و فضاها در معماری در انواع ساختمان‌ها، معرفی کلی سبک‌ها و مکاتب معماری، پرداختن به الزامات ابعادی فضاها و آشنایی با مفاهیم اولیه شهرسازی و جوامع روستایی و شناخت طرح‌های هادی، جامع، تفصیلی و منطقه‌ای در رابطه با اجرای فعالیت‌های عمرانی و شهرسازی، عوامل مؤثر در شکل‌گیری شهر از جمله اهداف این درس هست. شورای عالی انقلاب فرهنگی جهت نیل به این اهداف، به تبیین و بررسی این عوامل در سرفصل این درس پرداخته است.

بدیهی است پرداختن به این مباحث و طریقه گسترده آن برای دانشجویان رشته عمران و ساختمان به عنوان مفاهیم بین‌رشته‌ای هم لازم و همزمان بر خواهد بود؛ و مطالب جمع‌آوری شده در این مقال صرفاً جهت آشنایی سطحی دانشجویان گروه عمران با مفاهیم اولیه و عمومی رشته معماری است. ارائه مطالب مدرّس با نیازهای دانشجویان و هماهنگی با سرفصل مصوب از اهداف این نوشتار می‌باشد تا بتواند به نحوه تنظی در کنار تحلیل نمونه‌های موردی از پروژه‌های معماری و شهرسازی توسط مدرّس و ارائه پروژه‌های عملی توسط دانشجویان، نیازهای دانشجویان را جابگو باشد.

نگارندگان امیدوارند مطالب این کتاب مورد استفاده دانشجویان و اساتید رشته عمران و معماری قرار گیرد و انتظار داریم صاحب‌نظران با انتقادات سازنده خود ما را در رفع ایرادات و تکمیل نواقص در چاپ‌های بعدی یاری نمایند.